

Särskilt uttalande

Kommunfullmäktige 231016, punkt 9

Förslag rivning av Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143

KS 2021/0258

Miljöpartiet vill att kommunen tar ett miljömässigt hållbart ägaransvar för sekelskifteshuset Oscarsborg, en bortglömd kulturfastighet som under 50 år även varit bortglömd i kommunens underhållsplan. Att riva Oscarsborg vore ett ohållbart resursslöseri.

Hållbarhetskalkyl och redovisning av rivningens konsekvenser ur ett hållbarhetsperspektiv saknas. Miljöbedömning av demontering, rivning, transport, restproduktshantering och bortskaffning saknas.

Miljöpartiet kräver att Danderyds kommun ska följa föreläggandet som den egna tillsynsmyndigheten har utfärdat. Kommunens underhållsskyldighet är fastställt i Plan- och bygglagen (PBL). Miljö- och stadsbyggnadskontoret har i ett åtgärdsföreläggande 2022 dels beslutat att Danderyds kommun ska behandlas likadant som andra fastighetsägare, dels beslutat att förelägga kommunen att senast i slutet av december 2022 reparera Oscarsborg.

Syftet med åtgärdsföreläggandet är att Oscarsborg ska renoveras – inte rivas (bilaga). Det är för att komma undan tillsynsmyndighetens åtgärdsföreläggande som moderaterna vill riva Oscarsborg.

Kulturhistoriska värde

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade att Oscarsborg har ett så pass högt kulturhistoriskt värde att ett bevarande är väl motiverat.

Oscarsborg – Huset som glömdes står att läsa på Danderyds Hembygdsförenings hemsida: *Huset har fått förfalla sedan det förvärvades 1978. Ingenting har gjorts sedan dess för att renovera huset. Hembygdsföreningen krävde 2017 en antikvarisk undersökning.*

Efter ytterligare 2 år av förfall gjorde Stockholms byggnadsantikvarier en antikvarisk förundersökning (2019): *Oscarsborgsvillans värde utgörs av att byggnaden är en del i Danderyds historia som jordbrukslandskap. Tillsammans med Båtsmanstorpet i närheten är de båda byggnaderna exempel på den torpbebyggelse som var vanlig i jordbruksområden. Dess placering i skogsbrynet är karakteristiskt för äldre tiders byggande i jordbrukslandskap. Oscarsborg har enligt den antikvariska undersökningen ett så pass högt kulturhistoriskt värde att ett bevarande av byggnaden är väl motiverat.*

Svenska byggnadsvårdsföreningen har satt upp Oscarsborg på *Gula listan – kulturarv i fara*.

Oscarsborg är i kommunens nya kulturmiljöprogram grönmarkerad som kulturhistorisk viktig i ett historiskt perspektiv.

Danderyds Villaägareförening skriver i sitt yttrande över Kulturmiljöprogrammet: *Vi vill gärna ställa frågan huruvida man kan tänka sig att en av kommunens fastigheter, Oscarsborg, som är k-märkt, kan få tillåtelse att rivas, medan en privat fastighet, som är k-märkt kan nekas rivningslov?*

Särskilt värdefull byggnad

Enligt Boverket ska hänsyn tas till rivningars påverkan på klimat. Boverket skriver: *det är för lätt och billigt att riva. Vi måste bli bättre på att värdera och förvalta det vi har, på att utveckla befintliga byggnader. Vi måste ställa om för en annan framtid. En till sin karaktär någorlunda välbevarad byggnad tillkommen före 1920-talet bör betraktas som särskilt värdefull om man inte kan motivera varför det inte ska anses vara det.*

Oscarsborg är en särskild värdefull byggnad som inte får rivas. Föreläggandet att Danderyds kommun ska reparera Oscarsborg sätter fokus på kommunens ägaransvar generellt men särskilt där kulturhistoriska värden ställs emot rationell förvaltning och prioritering av hur skattekollektivets resurser används.

Ett beslut om rivning av Oscarsborg strider mot det åtgärdsföreläggande som Danderyds kommuns egen tillsynsmyndighet har utfärdat.

Kjell Rosén

Detta särskilda uttalande har utarbetats av Carolin Robson